

Hírmondó

Népfőiskolai

A KÖZHASZNÚ MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG IDŐKÖZI TÁJÉKOZTATÓJA
XIV. ÉVF. 2. SZÁM, TATA, 2020. DECEMBER

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

A napjaink pandémia által sújtott időszakában – és a személyes találkozások hiányában - szeretném a **15 éves Hírmondónk** oldalán tájékoztatni a tagságot, partnereinket, a közhasznú tevékenységeinket látogatókat a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság 2020 II. félévben végzett tevékenységéről, és az elkövetkező időszak terveiről.

A 2020-ban is - hasonlóan a korábbi évekhez -, a váratlan nehézségek ellenére fenn tudtuk tartani az egyesület működőképességét, pénzügyi stabilitását. **Sikerült alkalmazkodni a rendkívüli helyzethez**, így összességében elmondható, hogy tevékenységeink nagy részét folytatni, vagy részben folytatni tudtuk, köszönet az egyesület valamennyi tagjának, munkatársának!

A tanfolyami programjainkat – szeptemberben a szokásos időben – terveink szerint elkezdtük, de a vészhelyzet kihirdetése után fel kellett függesztenünk, mint ahogyan a kulturális, közművelődési és a személyes jelenlétet igénylő képzéseinket, rendezvényeinket. A **megújult** és fejlesztett **honlapunkon** növelni tudtuk a kommunikációs tevékenységünket. A **siker**es **hírlevelelünk** által folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a tagsággal. Az elkészült kiadványainkat (25 éves a MZNT, Hírmondó) eljuttattuk valamennyi partnerünk részére.

Az Operatív Programban vállalt feladataink közül az elmúlt hónapokban sikeresen megvalósítottunk két pályázatot – „Munkatanácsadás”, „Felnőttképzési Centrum Tatan” -. Azoknál a pályázatoknál, ahol - szüneteltetni kell a képzéseket -, át ütemezett időpontban valósítjuk meg a vállalt tevékenységeket.

Eredményes pályázatírás következményeként **újabb nyertes pályázatok** megvalósítását készítjük elő.

Folytatás a 2. oldalon.

FÉNY

A decemberi, reggeli nap besütött a konyhaablakon, bevilágított a betlehemi házacskába, az évekkel ezelőttibe, amit gyerekeink csináltak egymásnak karácsonyra, maguk sütötte mézeskalács sütemény-lapokból.

Ki tud megválni egy családi, ajándékba készített, betlehemi istállótól? Megtalálta helyét az ebédlőben, a márványlapos tálalószekrény tetején, épp az egyik ablak előtt.

E reggelen szobámból érkeve az a kétségtelen látvány fogadott, hogy **fény gyulladt a betlehemi házban**.

A ház egyik falához a házhoz képest nagyra sikerült őzt támasztottam, azt fiam társa faragta speciális gesztenyemasszából, egyszer szintén karácsonyra. Amikor az őz helyét annak idején megtaláltam, megkönnyebbülést hozott, hiába lett volna finom, ezen a helyen elveszíthette éték voltát. A házban kigyulladt fény átvilágította a falakat, kiáradt az ablakon, tevévé tette az őzt. Közel mentem a ragyogáshoz, eltávolodtam tőle. **Megszületett...**

Mátyus Aliz

Forrás: NaputOnline, 2019. december 25.

(A kép illusztráció, Internet, szerk.)

Két CLLD-s pályázatunk tekintetében a szerződéseket megkötöttük, **ERASMUS+** pályázat keretében három határon túli népfőiskolával közösen 3 évig tartó képzési tananyagfejlesztést valósítunk meg. Felvidéki partner szervezettel előkészítjük a két nyertes **INTERREG HU-SK** pályázatunkat. A Nemzeti Művelődési Intézettel közösen lebonyolítottuk a **Népfőiskolai Műhely** sorozatunk 12 hónapos képzését, ahol a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság alkalmazottai kaptak klímataudatos képzést és részt vehettek a megye jó gyakorlatainak látóútjain. A munkaerőpiaci szolgáltatás és mentorálás megvalósítása az év során szerződés szerint teljesül, itt nem kellett felfüggeszteni a tevékenységet.

Komárom – Esztergom Megyei Önkormányzat Foglalkoztatási Platformjának tevékenységében, illetve az Éghajlatváltozási Fórum munkájában online folyamatosan részt vettünk. A megye Értéktár Bizottsága a megyei értékek közé rangsorolta a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaságot, így Magyar Zoltán szakmai munkássága és a Tatai Népfőiskola után 2020-ban az **egyesületünk is megyei érték lett!**

Nagy megtiszteltetés a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság számára, hogy több mint 12 éves partneri együttműködés eredményeként a **NMI NKKft. Kiemelt Stratégiai Partnerként számít az egyesületünkre.** Závogyán Magdolna NMI NKFT. ügyvezető asszony javaslatára jelölést kaptunk az **Nemzeti Közművelődési Alap Közművelődési Kollégiumának** tisztújító folyamatában, mint jelölő szervezet vegyünk részt. Az online eljárásban megtörtént jelölő fórumon 8 jelölő szervezet szavazata alapján szakmai delegáltak **Rodics Esztert és Nagy Edinát,** miniszteri delegáltak **Nevada Emiliát, Szűcs Ferencet, Kovács Balázst és Borsó Tibort** javasolták.

2015 óta töltöm be a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság megtisztelő elnöki tisztségét. A két választási ciklusban **közösen** sok eredményt értünk el. Korszerű, hatékony munkaszervezetben kiváló képességű és szorgalmas munkatársakkal, a tagság támogatásával és az elnökség operatív, rugalmas segítő munkájával **sokat fejlődött az egyesület.** Partnereink biztosította lehetőségekkel, az elnyert pályázatainkkal túlléptük az eddigi megyei tevékenységünk határait. Meghatározó szerepet vállaltunk a Kárpát - medencei Népfőiskolai Hálózat munkájában.

Középtávú stratégia elkészítésére kaptam felhatalmazást az elnökségtől annak érdekében, hogy időben fel tudjunk készülni a jövőre megnyíló uniós és hazai forrású pályázatok adta lehetőségek minél hatékonyabb felhasználására. A munkaszervezetünk és a partnereink segítségével elkészített és az elnökség által is támogatott stratégiáról, amit a terveim szerint a következő – 2021. évi első - közgyűlésen fogjuk előterjeszteni a tagságnak döntésre.

Advent: várakozás, csendesség, egymásra figyelés.

Hamarosan itt az ünnepi hajrá. Színes fények, egyre több külső inger és elvárás. Gyakran az események nem a mi irányításunk alatt vannak, azonban van, amiről mi dönthetünk és hallgathatunk a tanácsra:

„Vigyázz a lelkedre, a testedre, a szívedre, elmédre! A kedvesség, egy mosoly, egy jó tanács gyógyít, erőt ad annak is, aki mondja és annak is, aki hallja. Pihentesd meg a lelked is, adj időt magadnak a rohanásban!”

Legyen hát ez a néhány hét csönddel, meghallgatással, figyelemmel és örömmel teli!

Áldott Karácsonyi Ünnepeket Kívánok Mindenkinnek!

Tata, 2020. december

Borsó Tibor
MZNT elnöke

TESTVÉRTELEPÜLÉSI KAPCSOLAT ÚJABB MEGERŐSÍTÉSE A TRIANON CENTENÁRIUM JEGYÉBEN

Tata és Szőgyén huszonhárom évvel ezelőtt emelte hivatalosan rangra azt a kapcsolatot, mely a második világháborút követő felvidéki kitelepítésekben gyökeredzik. Az elmúlt évek alatt számtalan alkalom, közös rendezvény, megannyi találkozás a bizonyítéka annak, miként változtatja a Teremtő áldássá a szenvedést és a megpróbáltatást. Nem mindennapi kapcsolat ez. Nem csupán a közös történelem és a közös múlt fűzi szorossá, de igazi vérségi kapcsolat is, hisz az elszakított családok és rokoni szálak mentén indult el a testvérbarátság hivatalos kiépítése, közel negyedszázada. A két önkormányzat kiterjesztette az együttműködést az élet minden területére, minden korosztályra, a kultúra, a hagyományápolás, az intézmények és az egyesületek berkeiben. Köztük, két tanintézmény ápol hivatalos szerződés alapján szoros kapcsolatot, melyet a szőgyéni Csongrády Lajos Alapiskola és a tatai Fazekas utcai iskola akkori vezetése írt alá 2005. május 9-én.

A centenárium évében, 2020. július 14-én - a trianoni békediktátum után 100 évvel, 1 hónappal és 10 nappal - megszületett egy régen dédelgetett hivatalos szerződés megkötése. A Tatai Városi Nyugdíjas Klub és a szőgyéni Szépkorúak Klubja elnökei írták alá a hivatalos testvérszerződést Szőgyénben.

Dél előtt folyamán érkezett a tatai nyugdíjasklub harminctagú küldöttsége Szőgyénbe, Kun Imre elnök vezetésével. Kun Imre Szőgyénben született, másfél éves volt, amikor családjával, bevagyonírozva érkeztek a tati vasútállomásra. Kezdetben, Tarjánban, az elűzött svábok házaiban kaptak szállást, majd később Tatán, az Újhegyen építettek családi házat, sok más Szőgyénből kitelepített családdal együtt, mely ma a Szőgyéni utca nevet viseli.

A vendégeket a felújított közösségi házban fogadták a vendéglátók, köztük Méri Szabolcs polgármester és Nágel Dezső, a szőgyéni nyugdíjasok vezetője, egykori polgármester, a Tata-Szőgyén testvérkapcsolat szerződésének megvalósítója, aláírója, helytörténész.

A vendégek autóbuszos körutat tettek a községben, majd megtekintették a Tájház és Múzeum intézményt és a Szent Mihály-templom rekonstrukcióját. Látogatást tettek a Nagyboldogasszony-templomban, a Kortárs Galériában, a könyvtárban, ahol filmvetítés útján ismerkedtek a település múltjával, jelenével, és megtekintették a kiállítóterem aktuális anyagát.

A szőgyéni nyugdíjasok klubjának tisztújító közgyűlésével kapcsolódott egybe az ünnepi találkozás, melyet megtisztelt jelenlétével Tata polgármestere, Michl József is.

Ünnepi köszöntő-jében elmondta, mennyi közös nemzeti és testvérkapcsolati rendezvényt hiúsított meg a koronavírus. Örömet fejezte ki az fölött, hogy mindennek ellenére megvalósulhat az a szép, nemes gondolat, amellyel szorosabbá fonódik a testvér-kapcsolat, és amelyet a jövőben a két település nyugdíjasai is erősítenek.

Köszöntőt mondott Méri Szabolcs, Szőgyén polgármestere és Nágel Dezső, a Szépkorúak Klubjának leköszönő elnöke. Kun Imre, a szőgyéni gyökerei és a felvidéki kitelepítésekre hivatkozva kezdte ünnepi köszöntőjét:

„Az idén 100 éve, hogy hazánkra kényszerítették a Trianoni-békediktátumot, amely országunk kétharmadát és lakosságának jó felét elcsatolta. A II. világháborút követő második Trianon még súlyosabb terheket tett a magyarságra, mivel nem volt elég az a hatalmas hadisarc, amelyet Magyarországra kiróttak a „győztesek”. A felvidéki magyarok tízezreit Szudéta-területekre deportálták rabszolgamunkára. Az értelmiségiek ezreit, tanítókat, papokat kiutasították Csehszlovákiából. További 130 ezer magyart „lakosságcsere” ürügyén kitelepítettek Magyarországra a ma is érvényben lévő Benesi-dekrétumok alapján. Így került a Szőgyénből elűzött 135 családból 53 család Tarjánba, 1948-ban, köztük mi is. A magyarságot sújtó, kollektív bűnösséget kimondó dekrétum szerint háborús bűnös vagyok a mai napig. A túlnyomóan német nyelvű faluban nagynéném nem akarta hónapokig kibontani a telepítő ládákat, abban bízott, mint akkor sokan, hogy úgylis visznek haza minket hamarosan.” – emlékezett Kun Imre, majd ismertette a tatai nyugdíjasok aktív munkáját.

A testvérszervezeti szerződést Nágel Dezső és Kun Imre írta alá, Michl József és Méri Szabolcs polgármesterek jelenlétében. A közgyűlést követően a kultúrház báltermében vacsora és kötetlen szórakozás várta a két klub tagjait, ahol fellépett a szőgyéni Szőlővirág asszonykórus és a Dalkör.

A szőgyéni Szépkorúak Klubjának újonnan megválasztott vezetősége rövidesen összeállítja a klub tevékenységének munkatervét, melyet testvér-települési találkozások és rendezvények tarkítanak a jövőben is.

Berényi Kornélia
Szőgyén, Tata Díszpolgára

Melankólia

ködből, levélből
elevenedő sóhaj
késő őszi szél

Botos Ferenc
Nagytétény – Tata-Tóváros

SZAKMAI MŰKÖDÉS A VÍRUSHELYZETBEN

Az MZNT a vírushelyzet időszakára felfüggesztette képzési tevékenységeit, mivel specifikusan személyes jelenlétet igénylő képzésekről van szó. A munkaszervezet azonban nem unatkozott:

Családbarát intézkedéseink és a pályázatokból finanszírozott eszközeink lehetővé tették, hogy legtöbb kollégánk rugalmas munkaszervezéssel, otthoni munkavégzéssel teljesítsék feladataikat. A Kormányhivatalok foglalkoztatási osztályain munkaerőpiaci szolgáltatásokat végző munkatársaink folyamatosan dolgoztak, az otthoni munkavégzés részükre nem minden esetben volt megoldható. Munkatársainkkal, pályázati partnereinkkel rendszeres megbeszéléseket tartottunk elektronikus eszközeink jóvoltából, illetve emailen és egyéb közösségi platformon egyeztettük feladatainkat és az előrehaladást. A veszélyhelyzeti időszakban **pályázati megvalósításaink** sem maradtak abba, szerveztük a fiatalok e-learninges képzési lehetőségeit, illetve mentoráltuk előrehaladásukat (18-22 éves korosztály – EFOP 1.3.8 program), széleskörű munkaerőpiaci szolgáltatásokat kaptak a rászorulóknak meggyezerte (GINOP 5.1.5 és vállalkozói tevékenység), projektzárást készítettünk elő (EFOP 5.2.2), több pályázat kapcsán elszámolásokat, hiánypótlásokat készítettünk elő és adtunk be.

Munkaszervezetet érintő intézkedések is történtek: belekezdünk egy **elektronikus HR rendszer** kidolgozásába, bevezetésének előkészítésébe, ezzel is elősegítve a családbarát munkahelynek való megfelelést. Célunk, hogy amennyiben az elvégzendő munka jellege lehetővé teszi, munkatársaink – vészhelyzettől függetlenül is - rugalmas beosztással, akár „home office” keretein belül is elláthassák feladataikat és azok követhetőek, ellenőrizhetőek legyenek.

Az időszak alatt elkészült a szervezet 2019. évről szóló beszámolója, beadásra kerültek a kulturális és egyéb szervezeti statisztikai jelentések. Elindítottuk **Hírlevelelünk**et, hogy tagjaink ne maradjanak információ nélkül, amelyben igyekeztünk a népfőiskola mindennapjairól képet adni. Mind e mellett **munkatársaink fejlesztésére** is találtunk képzési lehetőségeket, amelyen az irodában dolgozó kollégáink vettek részt:

- Színháziskola képzés a Nemzeti Művelődési Intézet jóvoltából;
- Digitális kompetenciafejlesztés tréning;
- Digitális kompetenciák a közművelődésben;
- Erasmus+ keretében nemzetközi szintűen kezdő civil felnőttképzési szervezetek kompetenciaképzése és nemzetközi támogatása, hálózat kiépítése;

- Társadalmi partnerképzés – a tatai CSAK Pont szervezésében;
- CLLD projekt kapcsán Projekt- és pénzügyi menedzsment képzés.

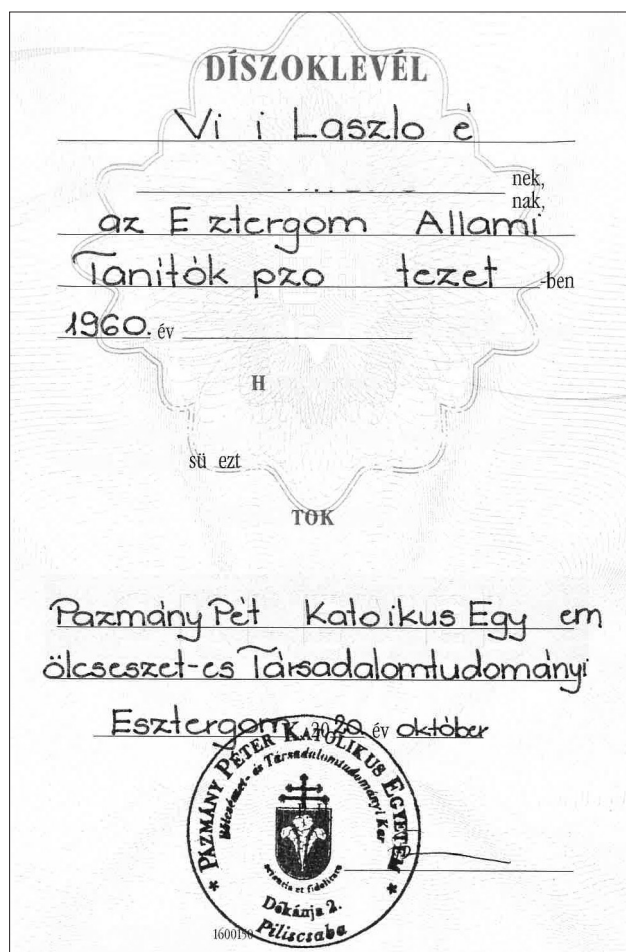
Széleskörű tevékenységeink jövőbeli tervezése tekintetében kerestük a további pályázati lehetőségeket. A munkaerőpiaci tanácsadás nyújtása kapcsán új pályázat benyújtására nem volt lehetőségünk, de a szerződésünk a feladatellátásra 2021. március 31-ig meghosszabbításra került. Munkaerőpiaci információnyújtás szolgáltatás ellátására beadtuk pályázatunkat és további 1 évre elnyertük a szolgáltatási lehetőséget. E két szolgáltatás tekintetében 16 fő munkatársunk érintett. A Helyi Akciócsoport által előkészített és meghirdetett pályázati lehetőségek közül két pályázatot készítettünk el (**ESZA 1** és **ESZA 4**) a nagy múltú visszatekintő **MaTata Túra** elnevezésű – helyi természeti és épített környezet értékekkel kooperáló matematikaverseny-sorozat - program folytatására és fejlesztésére, illetve **környezettudatos szemléletformálási programok** szervezésére. Együttműködéseink és kapcsolataink terén is nagyot léptünk előre, melyek szintén pályázatok megírását generálták: **ERASMUS+ program** keretében, amennyiben nyertes lesz beadott pályázatunk, **nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítésére** jó gyakorlatok átadására nyílik lehetőség 3 külföldi partnerszervezettel – elsősorban az idősebb korosztály digitális kompetenciafejlesztése terén. Továbbá hazai viszonylatban a Nemzeti Községi Egyetem Magyar Zoltán Szakkollégiumával és annak alszervezete, a Világpolgár Egyesülettel együttműködésben a **községi közszolgálatban kiemelkedően tehetséges fiatalok** és az MZNT szoros együttműködésére nyílt lehetőség a **Nemzeti Tehetségprogramba** megírt pályázatunk által.

Községi közszolgálat területét érintve sajnos idén a vészhelyzeti intézkedések nem tették lehetővé, hogy a szokásos Magyar konferenciát megrendezzük, de **Magyar Zoltán** születésnapjára emlékezve koszorúzással egybekötött **emléksétát** szerveztünk a város Önkormányzatával és KEM Kormányhivattal együttműködve 3 helyszínen: Magyar Zoltán szülőháza, Magyar szobor és a Járási Hivatal épülete.

Bízunk abban, hogy beadott pályázataink pozitív elbírálást kapnak, hiszen ezek által továbbra is széles körben tudjuk Magyar Zoltán munkásságát gondozni, továbbadni, továbbá eddigi programjaink folytatása és munkatársaink továbbképzése hozzájárul közművelődési feladataink magas színvonalon történő ellátásához.

Hubik Mónika, irodavezető

VIZI LÁSZLÓNÉ MARIKA GYÉMÁNT OKLEVELET KAPOTT

Amint a mellékelt oklevél is tanúsítja, Vizi Lászlóné 60 évvel ezelőtt, 1960-ban szerezte meg tanítói oklevelét Esztergomban a Tanítóképző Intézetben. (Elnézést kérünk, hogy nem minden olvasható a másolás miatt! Szerk.) Az ünneplőket köszöntő vers egy részletét mi is idézzük:

**Lehült a kő, ahogy lement a nyár,
a hervadás a tájra visszajár
és emlékezetből a szekerek
zörögnek még a konviktus megett:
jönnek a seregek a hegyen át...
Ó, iskoláim, drága iskolák!**

**Lászlóffy Aladár:
Ó, iskoláim, drága iskolák!**

A Fodor Gábor dékán által aláírt méltató írásból is idézünk néhány gondolatot:

„Bízunk benne, hogy az alma matertől útravalóul kapták a hitet, a hazaszeretetet és a gondolkodó ember méltóságából fakadó emberi tartást...”

...A nevelés titka, minden egyes emberben a teljes világot látni...

...Ma azt is tudják, hogy tovasuhan az élet, mint a nap, de ajándéka, az Istentől kapott méltóság örökre megmarad...

...Köszönjük mindanyójuknak a kitartó és lelkes éveket, a fáradhatatlan munkát, hogy példaképek voltak hosszú éveken keresztül, és kívánjuk, hogy még sokáig, jó egészségben példaképek maradjanak pedagógustársaik, gyermekeink, közösségünk számára.” (Nanszákné Cserfalvi Ilona)

*Marika – a kép jobb oldalán –
a népfőiskola Felvidéki látóútványán*

Viziné Marika régi tagja a népfőiskolának és rendszeres látogatója volt a különböző sorozatoknak, legyen szó történelemről, irodalomról vagy vallástörténetről.

Ez a hűség és érdeklődés azért is elismerést érdemel, mert nem Tatán lakik, hanem Dunaszentmiklóson. És a bejárás nem mindig kényelmes és praktikus, különösen, ha a változó időjárási viszonyokat is figyelembe vesszük. De nála ez nem volt akadály, ezért is nagyra értékeljük hűségét, ragaszkodását, ezirányú példaadását!

A népfőiskola elnöksége és tagsága nevében is szívből gratulálunk a gyémánt diplomához! További jó egészséget kívánunk, köszönjük, hogy a népfőiskola keretében is példát mutat érdeklődésével, hűséges részvételével. Kívánjuk és reméljük, hogy a jövőben is résztvevője lesz programjainknak!

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG

(RÉSZLETEK A SZÍN C. FOLYÓIRAT 2019/5. SZÁMÁBAN MEGJELENT ÍRÁSBÓL, 47-50. L.)

Én a tanügyben és felnőttképzésben meg iskolán kívüli képzésekben vénültem meg, szinte 30 esztendő áll mögöttem ebben a műfajban, úgyhogy sikerült számottevő tapasztalatot gyűjteni ezen a téren, és meg kell mondanom, hogy nem lett sokkal tisztább a kép, de még mindig izgalmas. Keressük, hogy hogyan lehet dolgokat megoldani. Tehát útkeresésen vagyunk. Én a Humán Reform Alapítványnak voltam és vagyok a vezetője, ez szinte egyidős a CIVITAS-szal, nagyjából egy időben kezdtük el a pályán a tevékenykedést közművelődéssel, közösség-fejlesztéssel – ebből is huszonvalahány év van mögöttünk. Foglalkozunk sok mindennel, zászlónkra az van írva, hogy csak azt csináljuk, amit szeretünk. Ha nem használ, legalább ne ártson, és lehetőleg ne fizessünk rá. Ezek a Humán Reformos húszonesztendők arra jók voltak, hogy az iskolán kívüli képzésekről, nevelésről, közművelődésről sok-sok tapasztalatot szerezzek. 2000-es évek elején a kolozsvári barátainkkal megalakítottuk a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaságot, annak alelnöke voltam tavalyig. Az elnök Dáné Tibor Kolozsvárról 2013-ig vezette a Népfőiskolai Társaságot, aztán főállásba átment a Művelődés szerkesztőségébe, azóta pang az egyesület, tavalyi döntés után az idéntől én átvettem. Megpróbálkozom azzal, hogy újraszervezzem, életet leheljek belé, ez egy olyan 3-4 éves projekt, ahogy én gondolom. Elhalasztom a nyugdíjat ennek érdekében, akár egy-két esztendővel is, mert ez akkora jó kis kihívás, hogy ezzel szeretném, ha eltölteném érdemben a hátralevő néhány évet...

A népfőiskolának hármas pillére, hogy a keresztény értékrendre épít, jó hazafit nevel, és meg is él.

Ez a közösségfejlesztési funkcióra is hajaz. De ez szerintem nem teljes. Azaz, lehet, magába foglalja már azt is, hogy egyéniségeket, olyan embert kell nevelnie –

Kolumbán Gábor ezt aláhúzza –, aki helyi identitástudattal létezik, és tudja ki ő, hol a helye, mi a dolga a világban, mit keres itt, hol a helye a kistérségben –, a nagy közösséghez viszonyítva. És hogy értelmezze a világot, tudja, hogy mi történik körülötte. A mobilitással kapcsolatban annyit azért még beszúrnék, hogy a teljességet meg lehet élni a saját falu határán belül is, ha az ember tudja, hogy hol a helye, hogy működik a világ, és az hogyan képeződik le, akár az ő kis településén is...

A népfőiskola működőképessége nem mellékes kérdés. Momentán úgy tűnik, hogy külső erőforrásfüggő majdnem minden helyi identitás is, nemcsak a hálózat vagy a rendszer. Nézem a nagyobbakat, mint EMKE meg a többiek, ezek is sajnos, eléggé külsőforrás függőek. Kolumbán Gábor többször elmondta, írásaiban is így van, ahhoz kéne mérjünk a lépéseinket, amink van. Az egy dolog, hogy kapunk, és örvendünk, hogyha időnként külső forrásokból meg tudunk ezt-azt finanszírozni, de a fenntarthatóság, bizony az nagyon-nagyon bizonytalan ilyen körülmények között. Nem utolsó sorban roppant költségigényes. A népfőiskola koncepcióban szereplő népfőiskolafélék, a Lakitelek nagyságúak, a járásiak, a kis helyiek olyan kondíciókat feltételeznek, hogy

a fenntartásuk helyi erőből nem lenne megoldható. Hiába próbálnának ilyen-olyan szolgáltatásokat még pluszban kiejáranlani, attól csak az érdemi tevékenységre maradna kevesebb energia. Tehát nem volna garantált a terv szerinti működés folyamatossága. Viszont belső erőforrás az van. Csak nem nézünk utána. Szegényes, nem alkalmas arra, hogy Mercedesekkel jöjjön-menjen az ember. De ha a célokat úgy fogalmazzuk meg, és ha olyan lépéseket tudunk kiötlöni, amik nem igényelnek nagy beruházásokat meg pénzeket, nem kizárt, hogy ez jelentené a fenntarthatóságot. Annak idején, amikor még közösségfejlesztő korunkban kezdők voltunk, tanfolyamokat tartottunk, illetve előadásokat, azzal a címmel, hogy „A pályázatok felettébb veszélyes voltáról. Avagy, miért ne pályázzunk?” Eleddig, mi nem is nagyon pályáztunk, de sajnos ezt nem mindig tudjuk betartani. Én elhiszem, hogy főleg közösségfejlesztésben, a

külső források nem tesznek jót. Azért azt, hogy külső forrás, lehetőség, nem kell elfelejteni! Vitatkoztunk rengeteget a kolozsvári Civitasszal erről, tény, hogy nem lehet megkerülni...

Tervezhető-e? Elég sok minden adott és van szakember, aki végig tudja gondolni. Vannak bőven emberek, nemcsak szakemberek, akiknek rálátásuk van a világ működésére. Ezt hiányolom, hogy nem jelenik meg a szakembereknek az a kisugárzása és az az üzenete, hogy a világ lám, így működik, és ebben mi a jövő, mi a teendő. Ha elemezzük a folyamatokat, lehet látni a jövőt is. Kolumbán Gábor egy markáns véleményt fogalmazott meg, de nem csak ő az, aki a jövőt érzékeli, látja, milyen emberekre van szükség, akik új paradigmát hoznak a mai világba. Amik most vannak, voltak, gyanúsak, nem teljesek. Az új paradigma kiigazítása egy agytröszt csapatnak volna dolga. Ebben is lépéseket tettünk, hogy összegyűjtsük azokat az embereket, akiknek sajátjuk, hogy látják a világot egészben, látják a múltat, a jövőt, hogy képesek ajánlásokat tenni, képesek megfogalmazni az alaptanterv alapjait, illetve a kimenetét, hogy mit is kéne, hogy a rendszer produkáljon, mint eredményt. Ha világos a kimenet, következnek a tantervfejlesztő műhelyek, majd idővel, a tananyagfejlesztő műhelyek kialakításai. A szakmai fórumok szervezése felettébb fontos. A személyes találkozások is. A Facebook, a virtuális közösségek jók, hogy a kapcsolatot melegen tartsák, viszont a személyes találkozásokat nem pótolhatják. Ezek a fórumok helyi szinten nem drágák. Megoldhatóak. Még kistérségi szinten is zömmel, szinte saját zsebre belefér, erre is volt példa már többször, hogy ez megtörtént, megtörténhet. Nagyobbakra viszont lehet, hogy több pénz kell, de a fórumok, a megbeszélések szakáganként, területenként, mind-mind olyan dolgok, amik feltétlen kellenek, hogy egy hálózat és egy rendszer életben maradjon és működőképes legyen.

Balla Zoltán

a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság elnöke

KLUB MINDEN/MÁS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT!

– Rendhagyó év a népfőiskola klub mögött –

Azért klubtag valaki, mert közösségi életre vágyik. A vírus járvány alaposan próbára teszi az ember alapvető ismervét, a társas lény mivoltát. És különösen azokét, akik folyamatosan igénylik a közösségi lét különböző formáit, a civil társasági életforma napi, de legalább heti előfordulását.

Így vannak klubunk tagjai is. Miközben elfogadjuk a sors adta elkülönülés szükségességét, nem tudjuk feladni a közösségi megnyilvánulások elhagyhatatlanságát. Mit lehet akkor tenni?

A nyári szünet után egy klubnapot sikerült meg-tartani, amikor is a népfőiskolai mozgalom nem-zetközi, hazai és helyi helyzete volt a téma.

Ezután az elektronikus térbe kényszerültünk. Időnként megosztunk egymással kis irodalmi részleteket, felbressztve mások reagálását. Kevés ösztönzés ez az otthoni olvasás, minőségi tévézés, internetes ször-főzés melletti kulturális elfoglaltságra.

„Beszélgető körben”

Távolságtartó, pandémia-szabályos személyes össze-jövetelre is sor került a Kálvária dombon.

A morcos, szeles időt rövid időre megszakító verő-fény, a csodálatos tatai panorama, a madárvonulás adta meg a meghitt hangulatot dr. Varga Ákos tag-társunk evilági élettől való búcsúztatásán.

Decemberben bizonyára az ünnepek érzelmesre hangolják majd levélváltásainkat.

Januártól reméljük a rendes kerékvágásba való vissz-szátérést, a klubélet újra indulását, az éves program tervének megkezdését.

Ehhez hívjuk és várjuk leendő érdeklődő társainkat.

Fejér Mária

„AZ ÉV ÖNKÉNTESÉ” – 2020-BAN A NÉPFŐISKOLÁN

Czumpf Attila agrármérnök, humán ökológus „az Év Önkéntese” címet kapta a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság közgyűlésének szavazata alapján. Népfőiskolánkhoz annak megalakulása óta szoros kapcsolat fűzi, hiszen alapító tagunk, s tevékenységünknek régóta elkötelezett híve. Villáminterjünk során beszélgettünk a nagymúltú tatai civil szervezettel való együttműködése részleteiről, az ott végzett és most méltán elismert munkájáról.

Hogyan és mikor került kapcsolatba először a tatai Magyar Zoltán Népfőiskolai Társasággal?

C.A.: A jó hírt, hogy Tatán hamarosan újra „történelmet fognak csinálni”, nevezetesen: újjáélesztik a Népfőiskolát - kitűnő barátomtól és sporttársamtól, dr. Mikolasek Sándortól hallottam először. Azután a későbbi alapítók közül az áldott emlékezetű dr. Bárdos Istvánnal, az életében is legendának számító dr. Greiner Tiborral, a kifogástalan jellemű dr. Kálmán Attilával, kedves földimmel Tarnai Péterrel és szorgalmatos kertszomszédommal dr. Varga Gyulával hosszasan beszélgettünk erről a tatai agórán, vagyis ahol éppen összefutottunk: a városban, a kertben, az erdőben, a sportpályán, vagy valamilyen rendezvényen. Igazi aranykor volt. Mindig hálás leszek nekik, hogy barátjukká fogadtak és hívtak, ajánlottak alapítónak. Külön köszönet a „történelmet író” Keresztesi Józsefnek és dr. Márkus Mihály püspök uramnak, hogy átengedtek a rostán, és begyűjtöttek az alapítók közé. Azóta itt vagyok, és teszem a dolgomat, Tatát, Agostyánt és a Népfőiskolát szolgálva.

Tartott nálunk környezetvédelemről szóló előadásokat, szervezett gyakorlati ismereteket nyújtó látóutat az érdeklődők részére. Miért érzi fontosnak, hogy önkéntesként részt vegyen az effajta felvilágosító, ismeretközlő tevékenységekben?

C.A.: Mert „minden mákszemnyi praktikus elv és ismeret többet ér egy mázsányi teóriánál”. Ezt Balásházy János, a jeles mezőgazdász mondta 1818-ban, és ez a megállapítás jottányit sem veszített érvényességéből. Úgy érzem, hogy amit eddig kaptam az élettől, a Gondviseléstől, és ebből használható fenntarthatósági mintákat sikerült formázni elkötelezett, hiteles munkatársaimmal, azt tovább kell adni, meg kell tanítani. Érdekes időkben élünk. Ennek egyik fő meghatározója az általunk is gerjesztett klímaváltozás. Ezt egyénileg, kisközösségileg nem tudjuk kivédeni, csak befolyásolni, mérsékelni alkalmazkodó módon. Fontos, hogy jó kérdésekre jó válaszokat tudjunk adni, mert a főleg üresjáratok végzetes idővesztéseket jelenthetnek. Megoldásként ajánlott legfontosabb világprogram Ferenc pápa és sok Nobel-díjas s nem Nobel-díjas tudós és felelős gondolkodású ember szerint az ökológiai megtérés lenne. Ennek tartalmi kimunkálását végzem én is szürke eminenciásként, nálam sokkal okosabb emberek segítségével. A jó hír, hogy van tovább, főleg ha együttműködünk a bennünket is megtartó természettel. Befektetni sok mindenbe kell és lehet is, de legjobb befektetés az életmódváltás!

Tisztelettel gratulálunk az elismeréshez! Munkájához további sok sikert kívánunk!

DOMAI JÁNOS

– a népfőiskola munkatársa –

VÁROSI KITÜNTETÉST KAPOTT

A hivatalos megfogalmazás szerint: Tata Városáért kitüntetés bronz fokozatában részesült:

Domai János, a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság munkatársa, odaadó munkája, közösségszervező tevékenysége elismeréseképpen.

János így vall magáról:

Az általános iskola elvégzése után 1997-ben költöztünk Tatára szüleimmel, azóta itt élek. Tanulmányaimat a Bánki Donát Ipari Szakközépiskolában végeztem, ott érettségiztem. Ezután a kereskedelembe helyezkedtem el először értékesítő, majd üzletvezetőként. 2010-ben bevonultam szerződéses katonának, majd öt év múlva a leszerelésemet követően egy éles váltással Bér- és Tb ügyintéző lettem.

2016 áprilisában kerültem a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társasághoz először a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársaként, 2018-tól pedig főállású munkavállalóként. Ami elsőre megfogott az a Népfőiskola tevékenysége. Már amikor ide kerültem is érdekes és változatos témájú programokkal várták az érdeklődőket. Gondolok itt a délutáni programsorozatokra, melyek a „hagyományos” előadásokon (irodalom, egészségügy, történelem, klímavédelem) kívül különböző évfordulókhoz kötött sorozatokkal is várta az érdeklődőket (Vaszary 150, Reformáció 500).

Domai János jobbra, középen

Aztán persze a különböző pályázatok segítségével jócskán bővíteni tudtuk képzési kínálatunkat is, melyek szerencsére igen nagy érdeklődést keltettek, így szerencsére mindig van mit csinálni. Én úgy érzem megtaláltam a Népfőiskolán azt, amit mindig is szerettem volna és sze-

retnek is csinálni. A szervezés, a programok lebonyolítása, a tagokkal való kapcsolattartás, vagy akár a pályázatok megvalósítása, elszámolása, ezek mind egy komoly, kihívásokkal teli, de legfőképpen változatos munkává teszi mind ezt számomra.

Feleségemmel Domai Renátával 18 éve ismerkedtünk meg, 2010-ben pedig Szarajevóban (Bosznia-Hercegovina) házasságot is kötöttünk. Ennek gyümölcse pedig, amire a legbüszkébb is vagyok, hogy született három gyermekünk, Zalán (9), Réka (5) és Gréta (4). A szabadidőm legnagyobb részét ők kötik le, hála Istennek. Maradék szabadidőmben sportolok, illetve hobbi szinten második világháborús maketteket készítek és gyűjtök is egyben.

Jelenleg Kulturális rendezvényszervezőnek tanulókat Tabányán a Nemzeti Művelődési Intézetnél, mely terület szorosan kötődik a Népfőiskolánál végzett munkámhoz. Ezt követően pedig, erre ráépülve szeretném a felsőfokú közművelődési szakot is elvégezni, mely szintén egybevághat a mostani tevékenységemmel.

A népfőiskola elnöksége és munkatársai nevében gratulálunk az elismeréshez és további sikeres munkálkodást kívánunk a népfőiskola sikeres működése érdekében!

*Összeállította:
Keresztesi József*

A NEMEK KÖZÖTTI ESÉLYEGYENLŐSÉG feltérképezése MAGYARORSZÁG ÉS SZLOVÁKIA határ menti térségében, valamint az esélyteremtő stratégiák fejlesztésének lehetőségei (részlet a projekt részeként készült Nemzetstratégiai Kutatóintézet összefoglaló értékeléséből)

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság **EFOP-5.2.2-17-2017-00043** számú projektje keretében – melynek címe „A nemek közötti esélyteremtő stratégiák fejlesztése nemzetközi együttműködésben Tatán” – nemzetközi kutatás készült a nemek közötti esélyegyenlőség mértékéről és megítéléséről. A kutatás szükségességét az igazolja, hogy egyrészt összeurópai viszonylatban főleg Magyarország, de Szlovákia is sereghajtók a nemek közötti esélyegyenlőség tekintetében, másrészt több társadalmi tünet mutat arra, hogy a családokban nagy szerepet vállaló anyák terhei nem csökkennek.

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) 2005 óta méri a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó mutatókat az Európai Unió összes országában. Az Európai Unió indexe 67,4, Magyarorszáé 51,9, ami a tagállamok között a második legalacsonyabb, csak Görögorszáé előzi meg. Szlovákia 54,1-es indexszel előzi meg Magyarországot. Az indexek összesen 31 indikátorból állnak, és az alábbi hat fő területet vizsgálják: a hatalom, az idő, a tudás, az egészség, a pénz és a munka. Az adott pontérték a terület 100-hoz viszonyított értékelését mutatja, ahol 100 azt jelenti, hogy a két nem helyzete a területen teljesen megegyezik.

Prominencia kutatásunkkal arra kerestük a választ, hogyan észleli a kérdezett az egyenlőtlenségeket, milyen eszközök léteznek, és melyek lennének szükségesek ezek csökkentésére. Válaszadóink helyzetüknél fogva közvetlenül, vagy közvetve képesek befolyásolni a döntések, fejlesztések előkészítési folyamatait. Az adatgyűjtés kvalitatív és kvantitatív módszerrel, online és papír alapú kérdőívekkel, ill. interjúkkal zajlott Magyarország és Szlovákia határtérségében, 2019 február-november között.

A kutatás eredményeit összegző tanulmány a kérdőíves adatgyűjtés elemzését ismerteti, és kiegészül az interjúk során összegyűjtött információkkal. Az elemzéshez a transznacionális együttműködési program követelményeihez igazodva 100 szlovákiai és 100 magyar szakértőt kérdeztünk meg. A kérdőíveinket munkahelyi környezetre terveztük, a kérdések az esélyegyenlőség

objektív jellemzőin túl a válaszadó szubjektív megítéléseit is feltérképezte. Vizsgáltuk, hogyan biztosítja a kérdezett munkahelye a nemek közötti esélyegyenlőséget a gyakorlatban, pl. gyermeket nevelő nők számára előnyös rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása, és megkérdeztük, léteznek-e tervek ezek javítására. Vizsgáltuk azt, hogyan alakul a nők és a férfiak előmeneteli lehetősége, vezető beosztásúak nemek szerinti aránya, és bérézése az adott szervezetben.

Magyarországon és Szlovákiában is elmaradnak az esélyegyenlőséget mérő indexek az európai átlagtól. Három szerepkör, és a mindennapi élet három terepe fontos ennek okainak feltárásában: a család, a háztartás és a fizetett munka világa. A családban és a háztartásban a nők hagyományosan nagyobb szerepet vállaltak, a fizetett munka, a tudomány, a karrier tekintetében pedig átlagosan még mindig alul maradnak a férfiakhoz képest. Ebben a tényben eleve ott rejlik az egyenlőtlenség egyik oka, mivel a háztartásban, a családban végzett munkáért nem jár anyagi juttatás, míg a munkaerőpiacon végzett munka fizetett. Ez a társadalmi konszenzus alapján női feladatként vállalt fizetetlen munka gátolja a nők előre jutását a professzionális életben. A társadalom nagyobb hányada pedig mindezt helyénvalónak tartja.

Adatfelvételünk során is számos példát találtunk arra, hogy fiatal nők is osztják azt a véleményt, hogy a nő főszerepe a családhoz, háztartáshoz kötődő feladatok ellátása, a férfié pedig a jövedelemszerzés. A tanult fiatal generáció azonban már mutat változtatásokat a családi szerepek megosztásának tekintetében, például az iskolázottabb fiatal apák ma már jobban kiveszik a részüket a gyermeknevelésből.

Méréseink eredményeinek érdekes paradoxona, hogy amíg a kérdezettek általában tudják a jó válaszokat az

esélyegyenlőség elérésére, addig a hétköznapi gyakorlatban könnyen szemet hunynak az egyenlőtlenségek felett. Létezik egyfajta vakság az egyenlőtlenségek észlelése tekintetében. Konkrét példa erre, hogy a válaszadóink háromnegyede szerint az üvegplafon nem is létezik. Holott amikor számszerűsíteniük kellett a nők és a férfiak bérét, ők maguk számoltak be magasabb berről a férfiak esetében.

A méréseink szerint Magyarország és Szlovákia vizsgált területei között nincsenek markáns különbségek az esélyegyenlőség mutatóit tekintve. A két ország válaszadói egyaránt kevés olyan munkahelyi intézkedésről tudtak beszámolni, amely az esélyegyenlőséget növelné...

...Magyarországon az esetek ötödében, Szlovákiában pedig az esetek közel negyedében 10 fő alatti létszámú szervezetek alkalmazottjai voltak a válaszadóink. A kérdezettek által képviselt munkaadók Magyarországon 24%-a, Szlovákiában jóval több, 48%-a 10-nél nagyobb, de 50-nél kevesebb főt foglalkoztat. Magyarországon mintegy 29% az 50 és 200 fő közötti szervezetek száma, Szlovákiában ugyanez a létszám 19%-ban jellemző. Szlovákiában 7% a 200-1000 főt számláló szervezetek aránya, Magyarországon 14%. 1000 fő feletti alkalmazott Magyarországon 12, Szlovákiában pedig csak 2%-ban fordul elő...

...A férfiak és nők között az egyenlő bérezés addig nehezen valósul meg, amíg nem nyilvánosak a munkabérek. Ezért kérdeztük a bérek láthatóságát is.

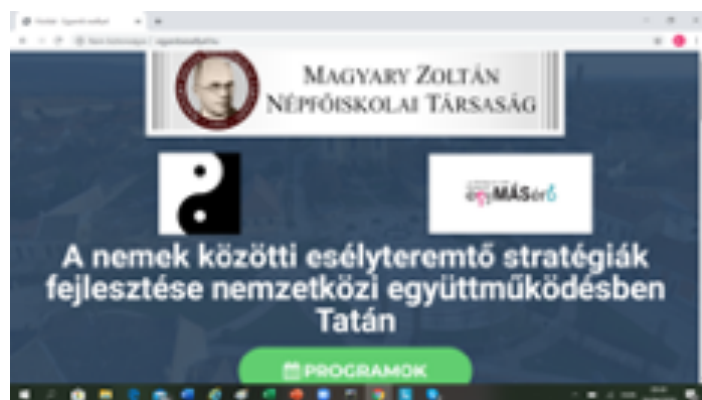
Látható, hogy a két országban együttvéve a munkahelyek háromnegyedében hivatalosan nem nyilvánosak a bérek. Összehasonlítva a két országot, Magyarországon a válaszadók 31%-a, Szlovákiában 23%-a válaszolta, hogy nyilvánosak a munkabérek...

...A tanulmányban összefoglaltunk néhány fontos javaslatot a nemi esélyegyenlőség javításához. Ehhez a társadalmi klíma, a sztereotípiák változása is szükséges. Ezt pedig a férfi és női szerepeket érintő szemléletformálással lehet elérni.

Elengedhetetlen a jogok ismerete minden állampolgár számára. Kiemelten kell kezelni a sokszor elbagatelizált, elhallgatott, nők elleni erőszak kérdését, és a törvényalkotás szintjén is kiállni mellette.

Olyan családpolitika szükséges, amely a háztartásban végzett és a gyermekneveléshez kapcsolódó munka egyenlőtlen eloszlását a lehető legjobban egyenlíti ki valamennyi családmodell esetében. (Lezárva: 2019. január 30.)

Honlap-facebook elérhetőségek

LÁTÓÚTON JÁRTUNK

az EDUTUS Egyetem Passzívházában, Tatabányán

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság közös szervezésében Népfőiskolai Műhelysorozat zajlik Tatán a Piarista rendházban immáron 2019 ősze óta a „Művelődő közösségek Észak-Magyarországon” című, EFOP-3.7.3-16-2017-00148 azonosítójú projekt keretein belül. A 12 alkalommal, havonta megvalósuló műhelyfoglalkozás célja a közösségi szerepvállalás fontosságának megismertetése a környezetvédelem tükrében. A két intézmény alaptevékenységeinek, közösségi céljainak kölcsönös bemutatásán túl elsősorban tehát környezettudatosság, klímavédelem (klímastratégiák, azok tervezése, társadalmi dimenziói s gyakorlati megvalósításuk) témakörök mentén következnek egymás után az előadások.

Külön kiemelt programként a résztvevők két alkalommal látóútra indulnak, hogy az elméleti felkészítés és ismeretszerzés mellett a gyakorlatban megvalósult, klímavédelemmel összefüggő beruházásokat is megtekinthessenek, s maguk is tapasztalhassák a helyszínen azok működési rendszerét, mérhető eredményeit. Ezúttal a tatabányai EDUTUS Egyetem passzívházának meglátogatása került sorra, ahol a helyszínen az egyetem részéről Molnárné Döry Zsófia, a program szakmai gazdája fogadott bennünket, s tárta elénk a különleges bemutatóház kül- és beltéri gépészetét, berendezéseit s azok működését. Zsófiával a program után beszélgettünk az ott látottakkal kapcsolatban.

Az, hogy oktatási célokra, energetikai, esetleg fenntarthatósági mérések elvégzésére tökéletesen alkalmas ez a passzívház, s a hallgatók magas szintű szakmai fejlődését szolgálja, kétségtelen tény. Ám miért lehet fontos tényező a hasznosítható alternatív energiaforrások előzetes megismerése, egy-egy ilyen berendezés működésének előzetes megtekintése egy látogató (átlagember) számára?

M.D.Zs.: Az EDUTUS Egyetemnek, mint regionális felsőoktatási központnak a társadalmi szerepvállalás, a „zöld” gazdasági és a megújuló energetikai szemléletformálás is szerves része. Az egyetem egyik célja a passzívházzal, hogy megismertesse a különböző, megújuló energiaforrásokat hasznosító háztartási megoldásokat a lakossággal is. Az épületet öt éve adták

át a TÁMOP-4.2.2A-11/1KONV-2012-0075 számú projekt fő elemeként és szerepe az EFOP-3.6.1-16-2016-00009 számú, „Lézertechnológiai és energetikai alapkutatás megvalósítása az Edutus Főiskolán, tudástranszfer, továbbá a vállalati kapcsolatok és a társadalmi szerepvállalás erősítését célzó tevékenységekkel kiegészítve” című projektben tovább bővült.

A ház bemutatja a passzív és aktív napenergia-hasznosítás módjait: a déli tájolást, a falak, nyílászárók jó szigetelésével összehangolt árnyékolási technikákat, illetve a napelemek termelését, napkollektorok működését. A házban kiépültek és működés közben láthatók továbbá hővisszanyerős szellőztető berendezések, levegő-víz és földhő alapú hőszivattyús rendszerek, illetve megismerhető a pelletkazán, mint egyfajta biomassza fűtési lehetőség. A házban rá tudunk mutatni az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások fontos kapcsolatára: egyik sem hagyható el a másik alkalmazása esetén, együtt viszont megoldhatók olyan hatalmas problémák, mint a fosszilis energiáktól való függés és a természet tartalékainak kimerítése. A látogatóknak gyakorlati tanácsokkal is tudunk szolgálni, amik irányt mutatnak az energiatakarékossági és napenergiát, biomasszát vagy környezeti hőt hasznosító technológiák kiválasztásakor.

Milyen eljárással, technológia, praktika alkalmazásával növelhetjük még meglévő házunk energiafelhasználásának hatékonyságát?

M.D.Zs.: A bemutató során is említünk olcsó és azonnali energiatakarékossági megoldásokat, amiket mindenki azonnal alkalmazni tud. Ilyen például a felesleges áramfogyasztás csökkentése időzítőkkel, kapcsolókkal. Nagyobb anyagi előkészületet jelent a

ház szigetelése, de nagyon fontos és a hazai épületálmányt figyelembe véve azonnali (1-3 éven belüli) intézkedést sürget. Ezzel fűtési energiafogyasztásunkat és számláinkat a kiindulási állapottól függően 25-50%-kal is csökkenthetjük. A lakosoknak is megéri hosszú távon, hiszen az épület számláit sem 3-5 évig fizetjük majd olcsóbban. A szigetelés több lépcsőben is történhet, a falak mellett gondolnunk kell a tetőn keresztül szökő hőre, vagy éppen az ablakokra, ajtókra. A redőnyök alkalmazása pedig az árnyékoláson, sötétítésen túl a hőszigetelésben is segítséget jelent: télen bent tartani, nyáron kizárni a meleget. Egy-egy jó helyre ültetett növény (északi oldalról örökzöldek, déli oldalról lombhullatók, futónövények, szőlő) pedig a benapozottságot és a szélvédeltséget fokozza. A növények mellett egy árnyékoló, terasz, fedett tornác is alkalmas a nyári túlmelegedés elleni védelmet (légkondicionálók helyett) biztosítani.

A lakóház energetikai korszerűsítésén túl milyen, a hétköznapiakban is könnyen és következetesen alkal-

mazható „zöld” praktikákat javasol az olvasók számára?

M.D.Zs.: A közlekedés zöldítését szeretném mindenképpen megemlíteni. Próbáljunk, amilyen gyakran csak lehet, kiszállni az autónkból, és bármi más módon elvégezni a teendőinket. Használjuk a lábunkat, gyalogoljunk, biciklizzünk, próbáljuk kis az elektromos kerékpárt (kettő-, háromkerekű változatban is lehetséges). Szerezzünk be esőkabátot, esőnadrágot, esernyőt, hogy bátran induljunk neki a napunknak, és ne csak a „négykerekű ernyő” jusson eszünkbe esős reggeleken. Keressük meg és gyakoroljuk be a gyerekeinkkel is biztonságosan használható útvonalakat gyalog, biciklivel a környéken. Az elektromos autózásra mértékkel gondoljunk, hiszen a nagymennyiségű akkumulátor előállítása, a fosszilis vagy nukleáris alapon termelt villamos energia, a 100 km/órásra gyorsítható tonnas karosszéria legyártása mind annyi szennyezéssel jár! hogy hagyjuk meg ezt a lehetőséget annak, akinek fontos, például mentőautóknak. Nem mellesleg, annyi energiát nem tudunk megújuló energiaforrás alapon előállítani, ami elegendő lenne a jelenlegi gépkocsipark teljes átállítására. Az átlagos 20-30 km-en belüli egy ember és 10-100 kg csomag szállításához kerékpáros utánfutót vagy napelemes triciklit javaslunk. Az egyetem keretein belül került fejlesztésre a 3 napelemmel közlekedő NapCsiga, s a maga 25 km/órájával segít elintézni a napi teendőinket.

A közlekedésen túl az életmódunk átalakítása is fontos szempont a szállítványozás széndioxid-kibocsátásának csökkentésére. Kevesebb tárgyat használva, környéken termelt élelmiszereket vásárolva, magunk befőzve télire a gyümölcsöket, megjavítva és újrahasznosítva tárgyainkat mind a „modern” fogyasztói társadalom bábui helyett tudatos vásárlókká léphetünk elő. Ezek a praktikák segítenek abban, hogy a gyerekeinknek és unokáinknak tiszta szívvel tudjuk átadni az élőhelyünket, a Földet.

Köszönjük a csoport nevében Molnárné Dőry Zsófiának a szakszerű kalauzolást, a sok-sok érdekes információt, a részletes magyarázatokat és a hasznos tippet, valamint az EDUTUS Egyetem vezetésének, hogy ezt az izgalmas látogatást lehetővé tette számunkra!

dr. Nagyháziné Szabó Bernadette

**ESZTERGOM VÁRMEGYE KALOT
ÉS KALÁSZ NÉPFŐISKOLÁJA**
(1943)

Az Esztergomban megjelenő Magyar Sionban 1940 novemberében jelent meg az első híradás az érdi KALOT Népfőiskola munkájáról. A cikk írója elismeréssel adózott az itt rendezett magyar műveltségi, hivatásrendi vezetőképző és bizományos, valamint ügynökképző tanfolyamokról. Ugyanakkor igen erős ellenérzés fogalmazódott meg e lap hasábjain a falukutató mozgalommal és annak képviselőivel a népi írókkal kapcsolatban. A lap újságírója Szappanyos Béla – talán a tatai törekvésekre is utalva – a következőket írta:

„...nagy óvatosságot kellene tanúsítani az un. népi kurzusokkal szemben is, ahonnét néhány napos vagy hetes tanfolyamok után mint kész emberek mennek haza a nép fiai, mint a falvak színe java, mint az eszme harcok képviselői!” /Népnevelők vagy Néplázítók?! Magyar Sion 1941. 13 sz./ Sok huzavona és belső vita után, végül 1943 februárjában kezdte meg működését Szőlgyémi József igazgatása alatt Esztergom vármegye Népfőiskolája, a Bars-Hont k. e. e. vármegyei Ledélen. A népfőiskola, s az akkori idők hangulatáról bizonyos hű képet ad a megnyitásról tudósító korabeli sajtó: „A nép-főiskola parancsnoka fogad. Feszesen tiszt-telegve áll a legények csapata. Jelent a parancsnok, a népfőiskola igazgatója a plébános úrnak. Szeme csillog a jelentés alatt.” (Esztergom Vármegye 1943. 6. sz. Meginult a munka a vármegyei gazdasági főiskolán.)

A népfőiskola berendezése és felszerelése, színpada, előadóterme, gramofonja és társas-játékai a jövőbeni színvonalas munkavégzés reményével tölthették el a szervezőket. A háború azonban közbeszólt. Ismereteink szerint 1943 októberében indult a KALÁSZ égisze alatt a második, s egyben az utolsó kurzus. A további munkát megakadályozták a katonai beszál-lásolások.

A felszabadulást követően hosszú ideig egyik megyénkbeli népfőiskola sem újította fel tevékenységét. Nem olyan régen a Megyei Tanács továbbképzéssel foglalkozó szakemberei kísérletet tettek – ha bátortalanul és visszhangtalanul is – népfőiskolái hagyományaink felújítására. Munkájuk figyelmet és támogatást érdemel, mert csak egyet érteni lehet H. Sas Judit következő gondolataival:

„Igen érdekes, sokszínű, világnézeti, pedagógiai és szorosan vett népművelődési problémát tartogat a magyar népművelés történetének a népfőiskolákra vonatkozó fejezete... E kísérlet megmozgatott pedagógusokat, írókat és papokat, szervezőivé szegődtek a református és katolikus egyházak maga a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium. Ott volt a népfőiskolák támogatói között Móricz Zsigmond, a Kelet Népe körül csoportosuló népies baloldal, a kommunista Földes Ferenc és a marxista szemléletű Erdei Ferenc is. A népfőiskolák létesítése nem zárult le 1945-tel, újabb virágzásnak indult 1945-1948 között, sőt 1956 után a népfőiskolák létrehozásának gondolata ismét felmerült. „

(A magyar népfőiskolák története, Valóság, 1961.6. sz.)

Dr. Bárdos István
művelődéstörténész

(Az írást a nemrég elhunyt,
az MZNT alapító tagjára emlékezve közöljük. Szerk.)

DSIDA JENŐ:

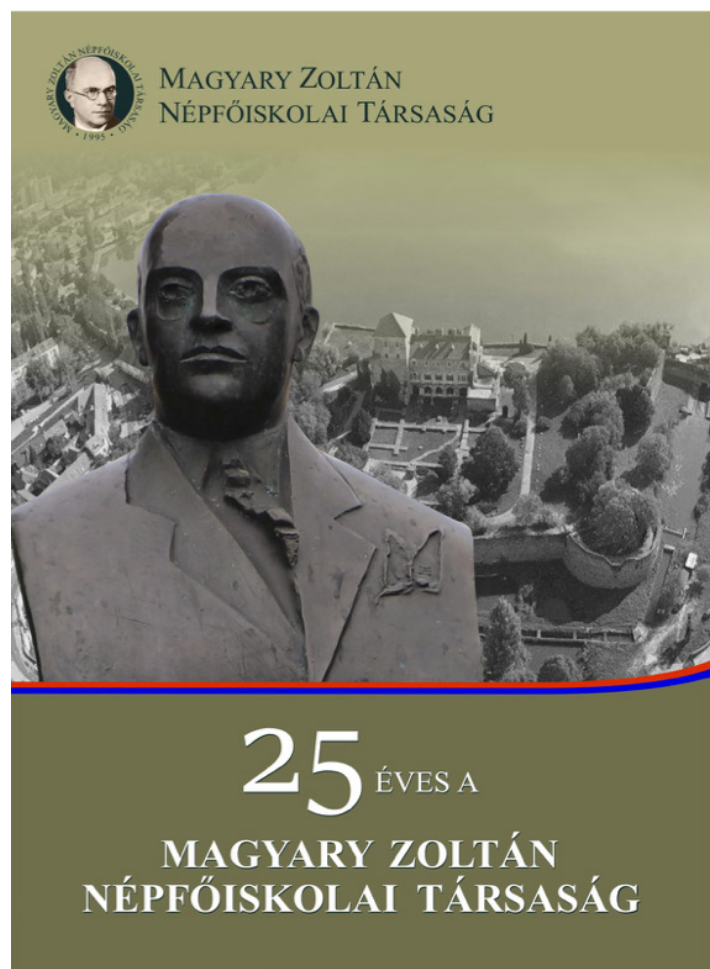
Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?
Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.
Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhítat
minden szívet átítat.
Pásztorjászók be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.
Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

25 ÉV – KÜLÖN KIADVÁNY

A GINOP-5.1.3-as kódjelű, „Felnőttképzési Centrum, Tata” című projektünk egyik vállalásaként egy, Népfőiskolánk eddigi 25 évét magában foglaló, nagyszabású kiadványt állítottunk össze.

Ez az összefoglalás annál is inkább időszerűnek bizonyult, hiszen a tavaszi és az ősztől újra ránk törő járványhelyzet miatt e kerek évfordulót (s ezzel együtt több más megemlékezést) nem ünnepelhettünk meg előzetes terveink szerint, méltó módon.

A kiadvány címlapja

Névadónk, Magary Zoltán és felesége, Techert Margit emléke előtt tisztelegtünk egy rövid megemlékező írás erejéig. A közigazgatás tudományában maradandót alkotó, a város, a járás és a megye fejlesztéséért munkálkodó Magary és a filozófus-gondolkodó, egyetemi magántanár felesége 1945. március 24-én Héregen vetett véget életének a világháború

utolsó, zűrzavaros esztendejében. Tragikus haláluk 75. évfordulójáról idén nem állt módunkban a megszokott tudományos konferenciával megemlékezni, de bízunk abban, hogy a következő esztendőben lehetőség nyílik bepótolnunk ezen elmaradásunkat.

Írtunk kiadványunkban a Magary Zoltán Népfőiskolai Társaság megalakulásának 25. évfordulójáról (1995. június 1.), valamint megemlékeztünk a 80 éve alapított tatai Népfőiskoláról. S ha már kerek évszámok, jubileumok... Ne feledkezzünk meg saját írott, nyomtatott fórumunkról, a Hírmondóról sem, melynek első számát éppen 15 esztendeje vehették az olvasók kezükbe. A folyóirat megjelenésének célja az volt, hogy segítse a tagságunk és a potenciális érdeklődők, az együttműködő partnereink tájékoztatását magáról a népfőiskolai hagyományokról, de a programjainkról és rendezvényeinkről is.

Ez az év, számtalan váratlan fordulatot, hirtelen döntések kényszerű meghozatalát is tartogatta számunkra. Ennek ellenére igyekeztünk uniós támogatású pályázati projektjeinket sikerrel lezárni (szakmai összefoglalóink a kiadványban is megtalálhatóak). Ugyanakkor elértük, hogy az MZNT-t „Családbarát munkahely” védjegyre ítélték jogosultnak. A kisgyermekes szülők mindennapi életét megkönnyítő rugalmasabb időbeosztással, az otthonról való munkavégzés lehetőségével, kedvező munkakörülmények biztosításával segíti szervezetünk az itt dolgozó kollégákat.

Eddigi, 25 évnyi működésünk ideje alatt oly számos esemény, előadás-sorozat, projekt-megvalósítás, tudományos konferencia, más szervezetek együttműködésén alapuló közös program sorakozik említésre várva, hogy szinte nem is győzzük a visszatekintést. Bízunk benne, hogy aki a kiadványunkba belelapoz, szívesen emlékezik velünk együtt a közelebbi s a távoli múlt egy-egy kiemelkedő eseményére, szakmai sikereinkre, tevékenységeink részleteire.

-nszb -

IDÉZETEK MAGYARY ZOLTÁNTÓL (1888-1945)

„A közigazgatás nem az egyes emberek hatalma a többiek fölött, hanem a nemzet szervezete közös céljainak megvalósítására, közös szükségleteinek kielégítésére.

A közigazgatásnak nincs más létjogosultsága, nincs más mértéke, mint az emberek és a nemzet szolgálata.”

M.Z. útlevelelfényképe

„A vezetésem alatt álló Magyar Közigazgatástudományi Intézettel behatóan vizsgáltam azt a kérdést: mennyit ér a közigazgatás az emberek számára? Munkánk eredménye meg is jelent „A közigazgatás és az emberek” címen. A tatai járás példáján részletesen kimutattuk, milyen nagymértékben tér el egymástól az, amit a jogszabályok előírnak, és az, ami abból megvalósult. Sajnos, sok minden

nem érhető el a jog eszközével.”

„A közigazgatásnak nincs szellemi központja, amely a közigazgatást a maga egészében tartaná mindig szem előtt és a közigazgatás egységes gépezetének irányítására befolyást gyakorolhat-na. Ezzel szemben kézenfekvőnek látszik az az ellenvetés, hogy a Minisztertanács van hivatva ezeknek az integritási szempont-oknak az érvényesítésére. Az eredmény azonban azt bizonyítja, hogy a Minisztertanács ezt a szempontot nem mindig látja, vagy érvényesítésére nem mindig alkalmas.” (1931, közigazgatási korszerűsítési kormánybiztosként)

MAGYARY ZOLTÁN: MIÉRT VAN SZÜKSÉG A KÖZIGAZGATÁS REFORMJÁRA? (1941) C. ÍRÁSÁBÓL:

...Röviden kifejezve, az itt a lényeg, hogy a teljesítmények megítélésénél különbséget kell tennünk az egyént terhelő, és a szervezetet terhelő tényezők között! Ha a magyar közigazgatás megítélésénél ez a megkülönböztetés érvényesül, akkor a továbbfejlődés fő akadályja elhárul...

...A magyarázat az, hogy szervezeti hibák szállítják le a közigazgatás, mind pedig az azt vezető kormány teljesítményeit. **Egyszerűen: XIX. századi szervezettel XX. századi feladatokat éppúgy nem lehet megoldani, amint a '48-as honvédek fegyverzetével nem lehetne a mai háborúban helytállni!** A nemzet számára a politikai apparátus elavultsága nem jelent kisebb veszedelemet, mint amelyet a katonai készültség jelentene...

November

kopaszodó fák
egy hulló őszi levél
vet bukfenceket

Botos Ferenc
Nagy-tétény – Tata-Tóváros

“EGYÜTT A MUNKAVÁLLALÁSÉRT KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYÉBEN”

A GINOP 5.1.5.-16 „Nem állami szervezetek munkaerőpiaci szolgáltatásainak támogatása” konstrukció célja az volt, hogy növelje a munkaerőpiacon inaktívak piacképességét, sikeres visszailleszkedését a munka világába úgy, hogy a munkaerő-piaci kereslet és kínálat hatékonyan illeszkedjen.

Komárom-Esztergom megyében a pályázat keretében 2018.04.12 - 2020.08.30. közötti időszakban a **Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság és a Debreceni Stúdium Egyesület** konzorciumi partnersége vállalt feladatot, melyben a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatallal és annak Foglalkoztatási osztályaival, továbbá a helyi önkormányzatokkal való szoros együttműködésben az alábbi szolgáltatások nyújtásával segítettük az elhelyezkedni vágyókat:

• egyéni fejlesztési terv készítése	• egyéni álláskeresési tanácsadás
• egyéni munkatanácsadás	• motivációs csoportfoglalkozás
• szociális információnyújtás	• álláskeresési technikák oktatása,
• állásfeltárás, elhelyezés	• pszichológiai tanácsadás.
• munkaerő-piaci mentorálás	

A szolgáltatások egész Komárom-Esztergom megyére kiterjedtek, helyi ügyfélfogadásokkal, személyes segítségnyújtással.

A Debreceni Stúdium Egyesület alkalmazásában a szakmai vezető, pénzügyi vezető, a munkáltatói kapcsolattartó és 2 fő munkaerőpiaci szakértő, míg a Népfőiskolánál a projektmenedzser és 3 fő pszichológus és 5 fő munkaerőpiaci szakértő dolgozott azon, hogy sikerre vigyük a projekt megvalósítását. A munkatársak közül a program lejártát követően 3 fő további foglalkoztatása folyik tovább, szintén a munkaerőpiaci szolgáltatások területén.

Karrierexpo 2019, Vértess Agorája, Tatabánya

Az előirányzott 1763 fő bevonásából 1764 fő bevonása valósult meg megyei szinten, melyből 747 fő a férfiak és 1017 fő a nők száma. Az 1764 bevonásra került személyek 17,2 %-a inaktív, a vállalt 264 fővel szemben 305 fő inaktív személy, azaz nem a Kormányhivatal általi irányítás során, hanem szervezeti toborzás eredményeként vált programrésztvevővé. Az inaktívak nemi arányát tekintve az összlétszám (305 fő) 45,9%-a férfi, 54,1%-a nő. Az 1764 fő bevont 17,2 %-a helyezkedett el a nyílt munkaerőpiacon, összesen 391 fő, melyből 204 fő (52,2%) a nők és 187 fő (47,8 %) a férfiak száma, aránya. A vállalt 353 fő elhelyezésnek a projekt befejezéséig 115,5%-a teljesítette a megvalósító konzorcium a 391 fővel.

Megyénkben a munkanélküliségi ráta nagyon alacsony (1,2%), ez által nehezebben tehetők motiválttá a munkáltatók a projekttel való kapcsolattartásra, ennek ellenére eddig 24 munkáltatóval sikerült együttműködési megállapodást kötnünk.

A projekt befejezésig 1764 fő esetében mondható el, hogy sikeresen teljesült az egyéni fejlesztési terve, azaz vagy a tervezett szolgáltatások 100%-át teljesítette, vagy elhelyezkedett. A projekt sikeresen megvalósult a kitűzött célokat minden esetben túlteljesítette.

Úgy értékeljük, hogy, sikeres 2 évet zártunk a munkaerőpiaci szolgáltatások területén elnyert pályázatunk megvalósításával!

Hubik Mónika
irodavezető, MZNT

KÖSZI! – MONOSTORI ÉVA ELISMERÉSE

Kétévente szerveződik Taliándörögdön a Fiatalok a vidékért - a vidék a fiatalokért! címmel hirdetett ifjúsági konferencia, ahová ezidáig minden alkalommal elmentünk. A civil barátokkal való személyes együttlét mellett a jó szervezésért, a kiváló együttműködésért és a hasznos tapasztalásért. Mert mindig volt, van és lesz alapja és tartalma. Ez az év azonban a jó gyakorlatok mellett személyes meglepetéssel is járt, hiszen MAG-házunk szakmai vezetője, **Monostori Éva** KÖSZI-díjat vehetett át.

Mi is a KÖSZI-díj?

A Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért adományozza „Elődeink dicséretes rendelkezésére, hogy azoknak, akik valamely nemes közösségi feladatban fiataljaink számára példát mutatnak, segítik őket és az együtt gondolkodás magját elvetve bennük, tanúbizonyságot tettek felénk való jó szándékukról, mindezen cselekedetük a nagy nyilvánosság előtt ismertessék el.”

Monostori Éva jelenleg a **Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesülete** szervezet elnöke. Éva nevéhez fűződik az 1997-ben létrejött Élettér Közösség- és Településfejlesztő Egyesület megalapítása is, mellyel kiemelkedő munkát végeznek Komáromban, Komárom-Esztergom megyében. Példa értékű tevékenysége motivációt jelent az ifjúsági szakmai körökben az egész országban. Civil szolgáltató, gyermek- és ifjúsági központjuk a **MAG-Ház**, melyet

jelentős civil és közösségi összefogással építettek fel és nyitottak meg az együttműködés, közösségi gondolkodás kiemelkedő példájaként. Szakmai vezetője a kezdetektől Monostori Éva. Az ötletet Franciaországból adaptálták.

Középen Monostori Éva, akinek szívből gratulálunk a népfőiskola elnöksége nevében!

A MAG-Ház működését **Beke Pál** néhai közösségfejlesztő irányításával dolgozták ki. Konzorciumban működtetik több egyesülettel. Alappillére a közösségi (szervezeti) összefogás, együttműködés. Mintateremtő gyakorlóhely a települési demokrácia működtetésére. 2016-ban a **Komáromi Értéktárba is bekerültek**. A Civil Díj 2016-os döntőse volt – A legjobb együttműködés kategóriában. A MAG-Ház konzorcium 28 család megélhetését biztosítja.

A MAG-Ház testvére az ART-Tér, melyért 2020 júniusában a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány támogatásával adománygyűjtési kampányt szerveztek, ahol közel 2 millió Ft-ot gyűjtöttek. A szervezett adománygyűjtési kampány mintaértékű kezdeményezés volt civil és ifjúsági közösségek számára. Éva 1992 óta közösségfejlesztő. Szakmai munkássága nagyon gazdag: ifjúsági szakértő, szervezetfejlesztő, rehabilitációs mentor és tanácsadó, egyetemi óraadó, oktató, kutató, tréner. Ahol megjelenik, ott mindig lehet tőle tanulni. Mindegy, éppen melyik szakmai területen tevékenykedik éppen, mert mindegyik hivatás számára. Ezért lehetséges az, hogy sok sike-

res projekt, program ad jó mintát, példát számunkra, melyek kezdeményezése, megvalósítása Monostori Éva nevéhez fűződik. Az ezekért való köszönetünket kívánjuk kifejezni a KÖSZI-díj átadásával.

A Közép-dunántúli Szövetég az Ifjúságért nevében:

Kandikó Rita elnök

Taliándörögd, 2020. szeptember 24.

Forrás: *Mag-Ház Hírlevél, 2020. okt. 4.*

ÚJ PÁLYÁZATI FORRÁSOK – ÚJ FELADATOK

– 2020 őszén több, a népfőiskola által benyújtott uniós pályázatunk „érett be” –

Ősszel érkezett az örömteli hír hozzánk, hogy a 2020 áprilisában az **ERASMUS+** Felnőtt tanulási stratégiai partnerségek témakörben közös erővel előkészített és benyújtott pályázatunkat nyertessé nyilvánították. Támogatásra érdemesnek ítélt projektünk címe: **Innovatív jó gyakorlatok cseréje a szépkorúak digitális készségeinek fejlesztéséhez.** Nemzetközi együttműködésünk támogatói szerződése már hatályos. A jó gyakorlatok gyűjteményének összeállítását célzó, 2023 őszéig tartó projektünket december 11-én indítjuk – egyelőre online térben. **Négy nemzetközi partnerrel** alakítottunk ki együttműködésen és közös projektmegvalósításon alapuló szakmai kapcsolatot: CNESA (felnőtt-képző és sokrétű kulturális tevékenységet ellátó) civil szervezettel **Magyarkanizsáról**, az Esterházy Akadémiával a közeli **Marthosról** (fiatalok oktatásával foglalkozik), valamint a Humán Reform Egyesülettel – **Székelyudvarhely**, mely utóbbi a mi népfőiskolánkhöz hasonlóan szerteágazó képzési és ismeretterjesztő feladatsort lát el. Maga a projekt 12, különböző nemzetközi színterű találkozóra épül, ahol közös munkával összeállítjuk a jó gyakorlatok sorát, mely a későbbi oktatási, képzési tevékenységünk repertoárját színesíti majd.

A vírushelyzet egyelőre sajnos nem tesz lehetővé személyes találkozókat, azonban az online tér átme-

netileg megoldást jelent számunkra az előrehaladásban, a kapcsolattartásban, az eszmecsere folyamatában. Jelenleg a projektindítás részletein, a sikeres megvalósítást segítő, menedzsmenttel kapcsolatos tennivalók elvégzésén dolgozunk gőzerővel.

Október hónapban két újabb pozitív hír érkezett hozzánk: további két uniós finanszírozású, ún. CLLD pályázatunk nyert támogatást. A felhívások a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 7. prioritásához kapcsolódtak, amelynek átfogó célja kísérleti jelleggel, integrált és programalapú fejlesztések megvalósítása városi szinten a helyi közösségek részvételének és tudatosságának fokozása, a helyi társadalmak megújítása, valamint a helyi és közösségi alapú gazdaság fejlesztése érdekében. E cél elérésének a TOP 7. prioritáshoz kapcsolódó eszköze a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (HKFS) megvalósítása.

A Tatai Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiában megfogalmazott célok elérését, valamint a leírt szükségletek kielégítését a helyi közösségi és kulturális infrastrukturális fejlesztésekkel, eszközök beszerzésével, valamint többek között hagyományörzésre és helyi értékek közvetítésére épülő közösségi és kulturális programok megvalósításával valósítja meg a helyi közösség.

Az egyik nyertes pályázatunk címe: **MaTata – helyi értékek a matematika tükrében** (a 11 éve töretlen népszerűségnek örvendő, iskolásainknak szóló, városi szintű matematika levelezős és akadályverseny, valamint a többnapos matek tábor előkészítése, megszervezése, lebonyolítása).

Másik pályázatunk elnevezése: **Környezettudatos Tata**. Több hónapon keresztül környezettudatos életmódra nevelő, határozottan gyakorlati megközelítésű előadásokra készülünk a fenntarthatóság, a „zöld” háztartás, a környezetbarát és az egészséges életmód szempontjait szem előtt tartva.

– *nszb* –

A DÁN NÉPFŐISKOLA BEMUTATÁSA

A dániai népfőiskola (*folkhøjskole*) intézménye egészen különleges az európai oktatási rendszerben. Olyan képzési formáról van szó, amely **16 év felett bármelyik dán állampolgár számára elérhető**, sok helyen felső korhatár nélkül, sőt bizonyos népfőiskolákon 55+ programot is hirdetnek az úgynevezett harmadik korban lévő idősebb embereknek, népszerűsítve az élethosszig tartó tanulás eszméjét. (A 2009-es év legidősebb résztvevője 84 éves volt.) Így, tehát egy-egy iskola diákjainak összetétele meglehetősen vegyes lehet: az általános iskolát éppen befejező diáktól a maga helyét a világban kereső huszonévesen át az átmenetileg pihenőszünetet tartó harmincas korosztályig.

Maga az iskolaév is változatos képet mutat, vannak rövid és hosszú kurzusok (*korte og lange kurser*), ezeknek a hossza három hónaptól egy teljes iskolaévig terjedhet, bár az is igaz, hogy egy diák csak maximum 9 hónapig tanulhat ebben a képzési formában. A dánok számára ezek a **programok pénzbe kerülnek**, nem is kevésbe, sokan hónapokig gyűjtenek rá, vagy a helyi közigazgatási egységektől kaphatnak anyagi támogatást. Rajtuk kívül még külföldiek is gyakran megfordulnak a népfőiskolákon, vagy kivándorolt dánok küldik haza a gyermekeiket a nyelvet gyakorolni, vagy pedig különösen a Távol-Keletről, illetve az Európai Unióhoz újonnan csatlakozó országokból érkeznek ide diákok. Utóbbiak ittlétét a Cyrius program fedezi. Az itt-tartózkodás egyetlen feltétele az, hogy minden külföldi diáknak kötelező a dán nyelvoktatás.

A népfőiskolák tárgyai a lehető legkülön-bözőbbek lehetnek. Vannak úgynevezett általános tárgyakat oktató iskolák, vannak kifejezetten egyetemi előkészítőnek tekinthető iskolák, vannak művészetre vagy médiára specializálódott iskolák is. Az általános tárgyak között találhatunk sportot, irodalmat, társadalom-tudományokat és pszichológiát is.

A **hojskolékban** nincsenek vizsgák, és nincs kötelezően elsajátítandó tananyag, hiszen ezek önkéntes alapon szerveződő iskolák. Minden esetben bentlakásos intézményekről van szó, ahol nemcsak a tanulás folyamata, hanem a kommunikáció, a közösségépítés és az integráció megteremtése is nagyon fontos.

Összeállította: **Bíró László**
népfőiskolás, a Felügyelő Bizottság tagja

ÚJABB VASZARY ALKOTÁS ÁRVERÉSE

A Kieselbeach Galéria (Budapest) 2019. december közepén tartott árverésén Vaszary János Teraszon c. alkotása 26 millió forintról indult, végül 72 millió forintért kelt el, amely kép 1930 körüli időszakban született. **A festmény azon Vaszary alkotások sorába tartozik, amelyek Tatához kötődnek.**

„A **Teraszon** a húszas évek közepén kibontakozó, a párizsi élmények által ihletett stílusváltozás minden vonását magán viseli. Az érett, „fehéralapos” korszak műveihez hasonlóan ezen a képen is a látvány letisztult, szinte jegyzet-tömörségű megragadása dominál, s mindez a formálás virtuóz könnyedségével, elegáns nagyvonalúságával párosul. „Kevesebb szóval ennél többet mondani majdnem lehetetlen” – írta e festmények kapcsán a neves műkritikus, **Kárpáti Aurél**.

Vaszary képének ihletője minden bizonnyal saját, **Toroczkai-Wigand Ede által tervezett, tata-tóvárosi villája** és a házat körülvevő, szökő-kúttal, virágágyásokkal díszített, gesztenye-fákkal övezett dús kert. Az impresszionisták nyomdokaiba lépve ezt a harmóniát sugárzó környezetet Vaszary éppen úgy emelte át művészetébe, ahogy Rippl-Rónai a Róma villát övező árnyas ligetet, vagy Perlmutter Izsák rákospalotai házának gyönyörű kertjét.” (Idézet Molnos Péter tanulmányából.)

k. j. gyűjtése – Internet

PROJEKT ÖSSZEFOGLALÓ A SAJTÓ ÉSZÉRE

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság sikerrel pályázott a Transznacionális együttműködések címmel megjelent, **EFOP-5.2.2-17.** kódszámú felhívásra, melyre nemzetközi partnerekként **Magyarkanizsa** és **Révkomárom** 2-2 helyi szervezetét kértük fel. Egyesületünk az Európai Szociális Alapból finanszírozott pályázatnak köszönhetően a nők foglalkoztathatóságának növelése és az atipikus munkavégzés népszerűsítése céljából részesül vissza nem térítendő támogatásban, melyet elsősorban rendezvények (konferenciák, jó gyakorlat tanulmányutak, látóutak és műhelymunkák) szervezésére, ill. képzések tartására fordítunk.

A projekt zárókonferenciáját 2020. január 30-án tartjuk Tatán. A plakáton a nyitókonferenciára utalva ezúttal nem a nyitóplakáton szereplő Márai-idézet, s akorabeli különleges tandemkerékpárt látunk, hanem immár külön járgányos, de egymás mellett haladva búcsúzik a közönségtől a két kerekező. A szervezők ezzel képileg is utalni szeretnének rá, hogy a projekt véget ér, de a mindenkor nő és férfi vidáman kerekezik tovább egyMÁSért.

Projektünk nemzetközi partnerei a Duna stratégia országaiból (Szlovákia, Szerbia) érkeznek. A 4 partner tevékenységében közös cél a helyi közösségfejlesztés, valamint a szabadidős programok megvalósítása.

Partnerek: A révkomáromi *Regionális Fejlesztési Ügynökség* klasszikus ernyőszervezet. Létrejöttének célja, hogy a közigazgatási szervek, a magánszektor és a harmadik szektor intézményesített összekapcsolásával aktivizálja a Komáromi járás területének gazdasági fejlődését. A kürti polgári társulás (*Compass Strekov*) fő céljai között szerepel a képzések, kulturális és sportesemények, tanulmányi utak szervezése, illetve a társadalmi egyenlőség érvényesítése. A magyarkanizsai „*Wemsical Serbia*” Egyesület céljai között kulturális, ifjúsági, közösségfejlesztési és képzési témák találhatók. A *Tisza Néptánc-egyesület* programjait pedig a hasonló hazai műhelyekhez hasonlóan gyermekek és szülei is látogatják, mindennapos a kapcsolatot ápolnak a családokkal.

A projekt céljai:

1. a hazai és nemzetközi tapasztalatok és jó gyakorlatok megismerése a nemek közötti esélyegyenlőség témaköréhez kapcsolódó, egyéni és közösségi életminőség-javító fejlesztések megosztása évi 6 műhelymunka és évi 4 tanulmányút során,
2. 100-100 fős célcsoporton történő prominencia-kutatás, melynek eredménye egy legalább 120.000 karakteres kutatási zárójelentés
3. ajánlások kidolgozása az 1 db minimum 120 000 karaktert tartalmazó szakmai ajánlásban, mely területi-ágazati disz-szeminációra alkalmas,
4. a tevékenységek határokon innen és határokon túl is segítik az egyenlő bánásmód érvényesülését érzékenyítő tréningekkel és egynapos felkészítésekkel, melyek hozzájárulnak az oktatási/foglalkoztatási egyenlőtlenségek mérsékléséhez is.

A műhelymunkák, látóutak témakörei: Munkaerő-piaci helyzet javítása (kisgyermekes családok, álláskeresői stratégiák), Család és munka összeegyeztethetősége, az Atipikus foglalkoztathatóság javítása, Támogató szolgáltatások, együttműködések megteremtése, a családsegítés új útjai, Munkáltatók és munkavállalók helyi együttműködésének javítása, Helyi hiányszakmák azonosítása, Nőkkel szembeni sztereotípiák

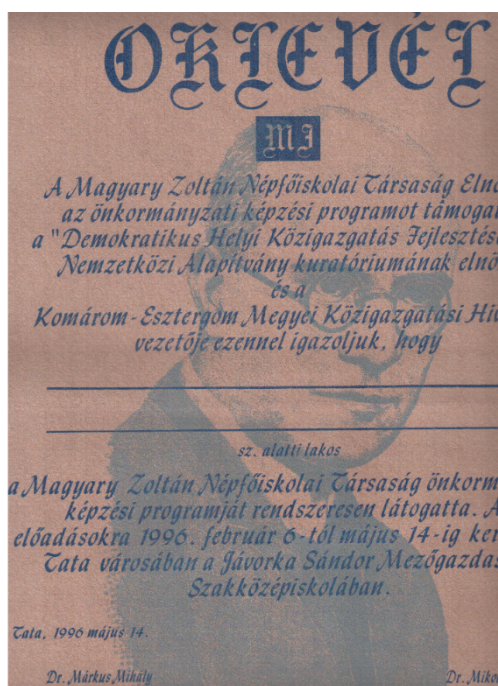
A projekt közvetett és közvetlen célcsoportja:

- Az aktív korú női munkavállalók, különös tekintettel a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűekre (pl.: pályakezdő fiatal, kisgyermekes, fogyatékos gyermeket nevelő vagy fogyatékossgal élő, gyermeket egyedül nevelő, nagycsaládos, idős hozzátartozót gondozó, stb.).
- A munkaadók és szakmai szervezeteik.
- A magánélet és a munka összehangolását segítő egyéb társadalmi csoportok (női klubok, időskorúak, apák, stb.) tagjai és támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében elnyert 50 millió forintos támogatás két évre szóló és transznacionális együttműködés formájában valósult meg.

Illés Kádek Kata,
szakmai vezető, MZNT

VÁLOGATÁS 25 ÉV EMLÉKEIBŐL

Az első tanfolyam oklevele 1996-ból

Az akkor még élő alapító tagok találkozója 2015-ben, kék ingben dr. Kálmán Attila

Kelemen Örs nyomdász, az általa készített hasonmás Magyar-Kiss: A közigazgatás és az emberek c. kötettel

A 2009. évi Természet- és környezetvédelmi tanfolyam előadóinak és hallgatóinak névsora

Kocs község híres programját a népfőiskola bemutatkozása is színesítette – Fejér Mária elnökségi tag és Hatvan Tímea munkatársunk

„Látóút” Hédervárra – a kastélyparkban

NÉHÁNYAN 25 ÉV JELES ELŐADÓI KÖZÜL

Katona Tamás történész

Köszeghy Miklós történész – „Év Tanára” – 2009

Romhányi Beatrix történész, Református Egyetem

Horváth Pál vallástörténész

Angol nyelvtanfolyam, Németh Kiara tanár

Márkus Mihály – alapító elnök, lelkész, teológus

Forgó Pál pszichológus, elnökségi tag

24. 25 ÉVE MŰKÖDIK SIKERESEN A TATAI MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG!

25 ÉV – EMLÉKEI, EMLÉKHELYEI

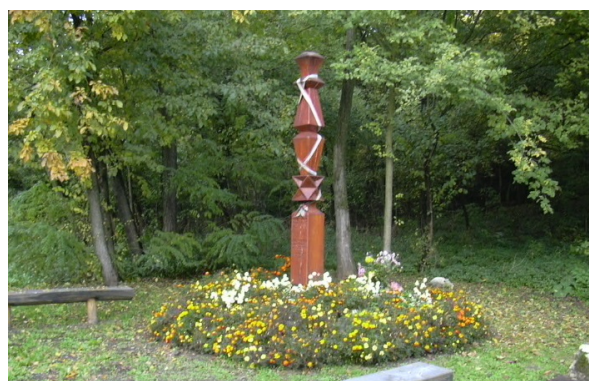
Tata, Ady E. u. – volt községháza, ma Járási Hivatal

Tata, Kocsi u. – volt Kamalduli-ház

Budapest, Ménesi út – volt kari épületben

Héregi emlékhely

Tata, Újhegyi u. 9. sz. épület

A közhasznú Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság kiadványa

Cím: 2890 Tata, Tanoda tér 5/a.
Felelős kiadó: Borsó Tibor
Felelős szerkesztő: Keresztesi József

Népfőiskolai Hírmondó

Készítette: Baráth Nyomda Kft.
2890 Tata, Frankel Leó utca 12., Tel./Fax: 34/586-375
E-mail: barathnyomda@pr.hu

A NÉPFŐISKOLA ELÉRHETŐSÉGEI:

Tel, fax: 34/588-603, 30/290-2062
Székhelycím: 2890 Tata, Tanoda tér 5/a. • Akkreditációs szám: E-001446/2016.
E-mail: info@mznt.hu • Facebook: facebook.com/Magyary-Zoltán-Népfőiskolai-Társaság • honlap: www.mznt.hu

Szerkesztői üzenet:

Köszönjük a segítségét azoknak, akik
írásokat küldtek és gazdagították az új szám
tartalmát. Szívesen közreadnánk rövidebb
élményeket, véleményeket is,
ha megtisztelnék vele!
Lapzárta: 2020. december